

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sponsalia Et Matrimonium

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1726

§. I. De Consanguinitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75229](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75229)

TITULUS XIV.

De Consanguinitate, & Affinitate.

Inter Conjugiorum Impedimenta, sive antiquitatem, sive frequentiam consideremus, ex præcipuis est cognatio naturalis,

seu Consanguinitas, & ex copula conjugali orta Affinitas. Utriusque natura, & vis explicanda venit hoc Titulo.

§. I.

De Consanguinitate.

S U M M A R I U M.

1. Consanguinitatis Definitio.
2. &c. Hujus explicatio.
8. 9. 10. Divisio triplex.
11. Linea Consanguinitatis.
12. Recta alia est Ascendentium, alia Descendentium.
13. Obliqua alia equalis, alia inequalis.
14. Gradus quid sint?
15. Quomodo computentur Jure civili?
16. 17. 18. Quomodo Jure Canonico?
19. Computatio Civilis observanda est in successibus hereditarijs, tutelis &c. Canonica in Matrimonijs.
20. Inter consanguineos primi gradus in linea recta Matrimonium est Jure nature illicitum.
21. 22. 23. Et invalidum.
24. 25. 26. Nisi in casu, quo deficientibus omnibus alijs hominibus, superesset solus pater, & filia, aut sola mater, & filius.
27. 28. 29. Prohibitio hæc probabilis in aliquo gradu terminatur.
30. In quo terminetur?
31. Respondetur terminari in primo gradu.
32. Quamvis in ulterioribus lineæ rectæ, absque justa causa, sint illicita Matrimonia,

33. Hinc dicendum, in his gradibus Matrimonium irritum esse solo Jure positivo Ecclesiastico.
34. &c. Et quidem in infinitum.
38. &c. Non omnia Matrimonia, quæ contrahuntur in gradibus, prohibitis in Levitico, Jure naturali sunt irrita.
44. &c. In linea transversa nullum Matrimonium est Jure naturali irritum.
46. &c. Etiam contractum inter fratrem & sororem.
49. 50. 51. Jure Ecclesiastico in hac linea irritum est conjugium usque ad quartum gradum inclusive.
52. 53. 54. Quæ prohibitio convenientissimè facta est.
55. &c. Et extenditur prohibitio ista etiam ad consanguinitatem, ortam ex copula illicita.
58. &c. In linea inequali distans à communi stirpe ultra quartum gradum contrahere Matrimonium potest cum eo, qui distat ab eodem intra quartum.
60. &c. Et procedit hoc, etsi iste etiam distet primo.
62. 63. Pœna contrahentium incestuosas nuptias.
64. 65. Quæ ignorantia ab hac excuset?

Quæritur 1. quid sit Consanguinitas? *W.* Consanguinitas est quasi sanguinis unitas; quia qui consanguinei sunt, ab eodem communi sanguine descendunt, prout habetur *caus. 35. q. 5. in Declarat. Arbor. Consang.* Definitur communiter, quod sit Vinculum, seu propinquitas personarum, quæ ab eodem stirpe, sive propinquo progenitore, aut earum una ab altera per carnalem propagationem descendunt. Ita *S. Thom. in 4. dist. 40. q. un. art. 1. Covar. p. 2. de Sponsal. c. 6. §. 6. n. 1. Sanch. l. 7. de matr. D. 50. n. 1. Gutier. de matr. c. 93. n. 1. Conink. D. 32. n. 1. Laym. l. 5. tr. 10. p. 4. c. 4. n. 1. Palao tr. 28. D. 4. p. 7. n. 1. Canif. ad Rubr. b. tit. n. 3. Barbol. ibid. n. 6. Gonzal. in c. 5. eod. n. 6. pr. Vallens. hic §. 1. n. 1. Zael. n. 1. Honor. n. 1. Engl §. 1. n. 1. Pirhing n. 1. König n. 2. Schambog. n. 2. Wiertelner n. 1. Magnif. P. Schmier p. 3. de matr. c. 3. R. P. Schmalzgrueber L. IV.*

n. 1. & cæteri tum TT. tum Canonistæ pleno agmine.
 Dixi 1. Vinculum; qui enim Consanguinei sunt, habent inter se naturalem quandam nexum, ex unitate, & communionem sanguinis resultantem: eaque de causa 1. dicuntur Consanguinei; quia eodem propinquo sanguine geniti, & inter sese connexi sunt *l. intestati 1. §. consanguineos 10. ff. de suis, & legit. hered. 2. Propinqui*, tanquam proximè sibi invicem conjuncti *l. Lucius 47. ff. de hered. petit. quia se invicem sanguine contingunt l. vel si 12. ff. de manumiss. vindict. 3. Cognati*, quasi unâ, communiterve nati, vel ab eodem progeniti *l. sciendum 1. ff. de inoffic. testam.*
 Dixi 2. Personarum; quia hoc vinculum propriè tantum datur inter homines, qui soli sanguinis conjunctione, & benevolentia devinciri inter se Charitate possunt, in qua

Qq

qua

qua conjunctione, ut Cicero l. 1. de Officijs notat, vinculum consanguinitatis consistit: & hinc inter bruta animalia, sicut non datur verus amor, societas, & amicitia, sic etiam non datur Consanguinitas, tanquam fons, & radix amoris, societatis, & amicitiae, licet illa ab eodem stipite procedant. S. Thom. l. cit. ad 5. Sanch. n. 1. cit. Clericat. de Sac. Matr. decis. 22. n. 3. Magnif. P. Schmier n. 3.

4 Dixi 3. Ab eodem stipite: stipites dicitur illa persona, à qua reliquæ, de quarum Cognatione quæritur, descendunt, & in qua tanquam prima, & una radice conveniunt, v. g. si de duorum fratrum filijs quæritur, quoto gradu inter se distent, stipites communis est Avus illorum, non autem unus ex fratribus, qui quidem genuit suum, non verò alterius fratris filium: ex Avo ergo mediâ, tanquam ex radice duorum fratrum filij descendunt. Engl hic §. 1. n. 5. König n. 5. Reiffenstuel n. 7.

5 Dixi 4. sive propinquo progenitore, cujus scilicet generationis gradus numerari, & distingui possunt, cujusque virtus in descendentibus perseveret, Engl l. cit. n. 2. Ex quo sequitur, quòd non omnes homines inter se sint consanguinei; quia esto, quòd omnes ab uno stipite remoto, scilicet Noë, & Adamo descendant, non tamen descendunt omnes ab uno, sed diverso stipite, & Progenitoribus propinquis. Ratio est, quia Consanguinei dicuntur, qui participant de eodem sanguine; hæc autem participatio, quò in plures generationes descendentes derivatur, eò debilior, & imperfectior redditur, ut tandem cum ipsa etiam ratio consanguinitatis evanescat: quo sensu loquitur Isidorus in can. un. caus. 35. q. 4. Procedit autem hæc ratio inter Collaterales tantum; quia in linea recta ascendentium, & descendentium, quantumcunque isti inter se distent, semper tamen verum est, quòd unus ab altero sanguinis communicationem acceperit: & sic Proto-Parens Adam omnium suorum Posterorum verè adhuc Cognatus est. König hic n. 2. Reiffenstuel n. 3. ibid.

6 Dixi 5. Aut earum una ab altera: quæ verba multi omittunt; quia ut ajunt, definitio solum datur pro Consanguinitate, quæ est ordinaria, & inter Adami posteros datur. Si tamen velimus comprehendere Consanguinitatem omnem, quæ propriè talis est, necessarium est particulas istas adjicere. Et sic patet, cur Consanguinei sint non solum Abel, & Cain, sed etiam isti, & Adam; etsi enim isti non descendant ab ullo communi stipite, descendit tamen unus eorum ab altero, Cain scilicet ab Adamo, per propagationem carnalem.

7 Dixi 6. Per Carnalem propagationem: & hinc sequitur, quare non sint consanguinei inter se Angeli, & homines, Adam, & Eva; sint autem Consanguinei Christus,

& B. V. Ratio est; quia Angeli, & homines quidem descendunt ab eodem omnium Creditore DEO, & Eva ab Adam, utpote sumpta ex ejus costa, non tamen per propagationem carnalem, per quam tamen, licet prorsus extraordinariam, utpote factam sine cooperatione viri, descendit Christus à B. V.

Quæritur 2. Quotplex sit Consanguinitas: & Consanguinitas 1. dividitur in Naturalem tantum, & in Naturalem, & Civilem simul. Naturalis tantum est, quam sola natura, non autem Lex novit, aut approbat, vel quæ ex sola foemina æstimatur l. non facile 2. §. cognationis 2. ff. de gradib. & affinit. & talis est Cognatio servilis, de qua tit. de Cognat. Servil. Inst. & Cognatio concubinarum, aut fornicaria §. cognationis cit. & l. si spurus 4. ff. unde Cognat. Naturalis, & Civilis simul, quam etiam approbat Lex positiva: & talis est, quæ inter homines liberos descendit ex concubitu licito, post justas nuptias habito §. cognationis cit. König hic n. 3. Reiffenstuel n. 4. Magnif. P. Schmier p. 3. de Matr. c. 3. n. 9. §. 10. In ordine ad Matrimonium contrahendum diversitas hæc non attenditur; quia ut l. adoptivus 14. §. serviles 2. ff. de rit. nupt. Ictus loquitur, in contrahendis Matrimonij naturale Jus, & pudor inspiciendus est, & quòd ad Jus naturale attinet, omnes homines æquales sunt. l. quòd attinet. 32. ff. de R. J.

Dividitur 2. In Consanguinitatem strictè, & civiliter acceptam, & in acceptam latè, ac naturaliter. Si strictè, & civiliter accepta comprehendit tantum fratres ex eodem patre genitos, & qui ab his descendunt, sive deinde sint mares, sive feminae: & hinc triplicis generis fratres habentur, Consanguinei tantum, qui communem solummodo patrem, Uterini tantum, qui Matrem tantum communem, & diversum patrem, & denique Germani, qui & patrem, & matrem communem habent. Latè accepta Consanguinitas complectitur omnes, qui sanguinis sive paterni, sive materni communionem habent. Huic divisioni affinis est, quæ consanguinitas.

Dividitur 3. In Cognationem, & 10 Agnationem. Cognatio est propinquitatis inter personas, per lineam fæmineam sibi invicem conjunctas: qui proinde Cognati dicuntur. Agnatio verò est propinquitatis inter personas, per lineam masculinam sibi invicem conjunctas: qui idcirco dicuntur Agnati. In præsentî materia nihil interest, Cognatus, an Agnatus quis appelletur c. tua nos 7. c. non debet 8. §. prohibitio h. tit. Covar. p. 2. de Sponsal. c. 6. §. 6. n. 2. nam omnes consanguinei intra quartum gradum, sive per lineam fæmineam, sive per masculinam conjuncti sint, à Matrimonio inter se contrahendo arcentur.

Quæ-

11 Quæritur 3. Quid sit *Linea Consanguinitatis*, & quotuplex? *Linea* est ordinata series personarum ab uno stipite descendentiū, gradus continens, & cognationes distinguens. Ita Sanch. l. 7. de Matr. D. 50. n. 2. Gutier. c. 92. n. 2. Palao tr. 28. D. 4. p. 7. n. 2. Gonzal. in c. 5. h. tit. n. 7. fin. Zoel. hic n. 2. Engl. §. 1. n. 5. König n. 5. *Linea*. Magnif. P. Schmier p. 3. de Matr. c. 3. n. 16. & alij communiter. Duplex est, *Recta*, & *Transversa*, sive *Collateralis*.

12 *Recta Linea* est, quæ continet eas personas, quarum una ab altera finem ducit: & hinc quia personæ istæ sunt duplicis generis, *Ascendentes*, & *Descendentes*, etiam duplex subdividitur *Linea Recta*, quarum una est *Ascendentium*, seu *Superior*, & continet personas illas, à quibus aliæ originem ducunt, uti est pater, avus, proavus, & aliæ personæ ascendentes in infinitum. Altera *Descendentium*, seu *Inferior*, & continet personas illas, quæ ab Ascendentibus originem trahunt, uti sunt filij, nepotes, pronepotes, & omnes ceteri Descendentes in infinitum.

13 *Linea Transversa*, seu *Collateralis* est, quæ continet illas personas, quarum omnes quidem ab uno communi stipite, seu progenitore, neutra tamen earum procedit ab altera. Et hæc iterum duplex est; subdividitur enim in *Lineam Transversam æqualem*, & *inæqualem*. *Æqualis* est, quando illi, de quorum consanguinitate quæritur, à communi stipite distant æquali numero graduum, ut sunt duo fratres, quorum uterque uno à patre, duo patruales, quorum uterque duobus gradibus ab avo, qui communis ipsorum stipites est, distat. *Inæqualis* est, quando personæ, de quarum consanguinitate quæritur, à communi stipite distant inæquali numero graduum, ut sunt Titius, ejusque nepos ex fratre; nam prior uno, posterior duobus gradibus distat à patre Titij, qui communis utriusque est stipites.

14 Quæritur 4. Quid sit *Gradus*, & quomodo computandi? *Gradus* est distantia unius personæ ab altera in eadem *Linea consanguinitatis*, quæ cognoscitur, quæ persona ex duabus, vel pluribus consanguineis sit proprii communi stipiti. Sanch. l. 7. de Matr. D. 50. n. 3. Laym. l. 5. tr. 10. p. 4. c. 4. n. 3. Perez D. 2. de Matr. sect. 1. n. 4. Gobat. Exper. tr. 9. n. 157. Engl. hic §. 1. n. 5. Pirhing n. 3. König n. 5. *Gradus*, autem dicuntur à similitudine *scalarum*, locorumve proclivium, quos ita ingredimur, ut à proximo in proximum, id est, in eum, qui quasi ex eò nascitur, transcamus, ut l. fin. §. *Gradus* 10. ff. de Gradib. & Affinib. ICtus loquitur.

15 Porro *Gradus* aliter computantur Jure Civili, aliter Jure Canonico. Jure Civili R. P. Schmalzgrueber L. IV.

distantia Consanguineorum tam in *linea recta*, quam in *transversa* cognosci potest ex unica Regula; nam hoc Jure tot gradibus distant duo consanguinei inter se, quot inter ipsos intercedunt generationes; vel quod in idem recidit, tot distant inter se gradibus, quot sunt personæ, stipite dempto. Ex quo sequitur 1. In *Linea recta* Titium filio suo conjunctum esse in primo gradu, nepoti secundo, pronepoti tertio &c. quia inter Titium, & filium ejus intercedit una generatio, duæ inter eundem, & ipsius nepotem, tres inter pronepotem &c. Sequitur 2. In *Linea transversa* æquali duos fratres conjunctos sibi esse in gradu secundo, nepotes, & neptes in quarto, pronepotes, & proneptes in sexto; quia totidem inter eos numerantur generationes, ascendendo ab uno illorum ad communem stipitem, & ab hoc ad alterum descendendo. Sequitur 3. In *linea transversa inæquali* fratrem, & ejus ex fratre nepotem distare à se invicem tribus gradibus, filium verò unius fratris, & alterius fratris nepotem quinque; quia ab uno ad alterum per communem stipitem progrediendo tot numerantur generationes.

Pro computatione Graduum Canonica tres dantur, quotidiano usu approbata, Regula. Prima pro *Linea Recta ascendentiū*, & descendentiū sic habet: Tot gradibus ascendentes, & descendentes inter se distant, quot inter se intercedunt generationes; quæ ipsa est regula pro computatione Graduum Civili n. præc. data; cons. quoad graduum computationem in *Linea recta* Jus Canonicum concordat cum Civili S. Thom. in 4. dist. 40. q. un. art. 2. Sanch. D. 50. cit. n. 4. Conink D. 32. n. 2. Palao tr. 28. D. 4. p. 7. n. 3. Gonzal. in c. 2. h. tit. n. 3. Zoel. hic n. 4. Engl. §. 1. n. 7. Wiestner n. 11. Magnif. P. Schmier p. 3. de Matr. c. 3. n. 25. & teste Sanch. l. cit. universi TT. & Juris utriusque Interpretes, saltem quoad rem. Ex quo sequitur, Titium, & ejus filium distare à se invicem uno gradu, duobus eundem à suo nepote, tribus à pronepote; quia inter ipsum, & filium ejus una solum intercedit generatio, inter eundem, & nepotem suum duæ, inter pronepotem tres.

Secunda Regula est pro *Linea Transversa æquali*, & sic exponitur: In *linea transversa æquali consanguinei collaterales* tot gradibus distant inter se, quot gradibus distat uterque à communi stipite. Traditur hæc Regula can. ad sedem 2. & can. parentele 4. caus. 35. q. 5. Ratio illius est, quia cum hujusmodi personæ non conjungantur inter se, nisi ratione stipitis, à quo communem sanguinem acceperunt, non possunt inter se magis, aut minus distare, quam distent à stipite. Ex quo sequitur, fratrem à fratre distare uno solummodo gradu, patrualem ab alio suo patruale duobus, filium patruelis ab alio filio

alterius patruelis tribus &c. nam totidem gradibus quilibet illorum distat à stipite, seu patre communi omnium, Sanch. D. 50. cit. n. 5. Gonzal. in c. 5. h. tit. n. 8. cum alijs *suprà*.

18 Tertia est pro Linea transversa inæquali; nam in hac totidem gradibus duo distant inter se, quot gradibus eorum remotior distat à communi stipite. Statuitur hæc Regula c. fin. h. tit. & ratio est, quia cum adæquata ratio, ut n. præc. dixi, propinquitatis, ac distantie collateralium inter se sumatur per ordinem ad proximum stipitem, in quo ununtur, nequit unus conjunctior esse alteri illorum, quam sit conjunctus communi stipiti, esset autem conjunctior, si ad hanc distantiam computandam propinquioris foret habenda ratio. ergo convenit, ut quo gradu remotior est conjunctus stipiti communi, eo gradu sit conjunctus viciniore. Ex quo iterum sequitur, Titij filium, & ejus ex filio nepotem consanguineos esse in secundo gradu; quia hic alter, videlicet nepos Titij, qui remotior est à Titio, ab eodem Titio distat duobus gradibus: contra ejusdem Titij filius ab ejusdem ex alio filio suo pronepote distat tribus gradibus; quia totidem gradibus pronepos Titij distat à Titio. Sanch. n. 6. Palao n. 3. Perez n. 7. Pirhing n. 6. Schambog. n. 4. Wiestner n. 13.

19 Porro Computatio Graduum Juris Civilis observanda est tam in foro Sæculari, quam in Ecclesiastico, quando agitur de Successionibus hæreditarijs, Tutelis &c. Computatio verò Juris Canonici in Matrimonijs, Paludan. in 4. dist. 40. q. un. art. 3. concl. 9. n. 20. D. Antonin. 3. p. tit. 1. c. 14. §. 2. concl. 3. Alex. de Nevo in c. fin. h. tit. n. 5. Angel. V. Matrimonium 3. imped. 6. pr. Carrer. l. 2. de Sponsal. c. 3. fin. Covar. p. 2. de Sponsal. c. 6. §. 6. n. 8. Sanch. D. 50. cit. n. 8. Palao p. 7. cit. n. 5. Barbof. in c. fin. cit. n. 4. Gonzal. in c. 2. eod. n. 3. & in c. 5. n. 8. fin. Wex Ariadn. p. 5. tr. 2. p. 2. §. 5. n. 15. & clarè ostendit Alexander II. can. ad sedem. 2. caus. 35. q. 5. ubi hujus diversitatis rationem dans, Quia, inquit, hæreditates non possunt deferri, nisi de una ad alteram personam, idcirco curavit Sæcularis Imperator (ut qui graduum dimensionem fecit propter successiones hæreditarias) in singulis personis præfigere singulos gradus. Quia verò nuptiæ (propter quas tanquam causam Ecclesiasticam Jus Canonicum gradus dinumerat) sine duabus personis fieri non valent, ideo Sacri Canones duas in uno gradu personas constituerunt.

20 Queritur 5. Quo Jure illicitum, & irritum sit Matrimonium inter primi gradus consanguineos lineæ rectæ, scilicet inter patrem, & filiam, matrem, & filium? Patet satis, hujusmodi Matrimonium Jure naturæ esse illicitum; hoc enim apertè 1. ostendit naturalis instinctus, non solum omnium

Gentium bene institutarum, sed etiam beluarum non paucarum, quæ ab hujusmodi conjunctione abhorrent, ut testis est Aristoteles l. 9. Hist. anim. c. 47. & Plin. Hist. nat. l. 8. c. 42. ut proinde Persæ, permittentibus conjugia matrum cum filijs, apud Pont. l. 7. de Matr. c. 31. n. 4. merito reprehendantur, tanquam gens barbara, & prævaricatrix Juris, mortalium animis à natura infiti. 2. Reverentia, & submissio, parentibus debita à liberis, cui æqualitas, quæ inter conjuges per Matrimonium inducitur, & mutua inter eos familiaritas, ac jus in corpus, ipsaque actus conjugalis turpitude maxime adverteratur, ut insinuat Paulus I. C. l. adoptivus 14. S. serviles 2. fin. ff. de rit. nupt. asserens, contra pudorem esse, filiam uxorem suam ducere. 3. Defectus exempli; neque enim usquam legitur, conjugium hujusmodi unquam fuisse vel à DEO permittum, vel ab Ecclesia toleratum.

Difficultas est, an idem conjugium, 21 inter consanguineos primi gradus in linea recta contractum, eodem Jure naturali etiam sit invalidum. Nam 1. Argumenta n. præc. allata videntur solum probare, quod sit illicitum, constat autem multa esse prohibita, quæ tamen acta valent, prout patet in Matrimonio contracto ab aliquo, qui ligatus est Voto Simplici Castitatis; nam etsi iste illicitè contrahat Matrimonium, contrahit tamen validè. 2. Tale Matrimonium nec naturæ, nec fini Matrimonij videtur adverteri: non naturæ illius; quia etiam inter ita conjunctos fieri potest traditio corporum ad individuum vitæ societatem, in quo consistit substantia Matrimonij: non fini ejusdem; quia ex tali Matrimonio potest generari proles, qui est finis illius primarius. 3. Quod contra Jus naturæ est, statim, ubi objectum est intellectui, exiguo, vel nullo discrimine tale apparet, & ab omnibus rectè institutis tale judicatur. atque tale multis visum non est Matrimonium inter consanguineos primi gradus; nam Diogenes, & Chrysippus acuti Philosophi statuebant illud non esse contra Jus naturæ, argumento à brutis animalibus ducto: Socrates verò nihil in illo culpandum invenit præter ætatis disparitatem, unde aut sterilitatem, aut malè conformatam sobolem sequi dicebat. 4. Reverentia, & submissio, quam filij parentibus debent, non obstat, quo minus alij contractus inter illos celebrari possint, & filij fieri parentibus superiores, ut si fiat Rex, Episcopus &c. ergo nec obstat, quin per Matrimonium possint inter se fieri æquales. 5. Non omnes Gentes, lumine naturali ductæ, reprobant Matrimonia parentum cum liberis, ergo quia saltem Jure naturæ illud validum est.

Sed dicendum, Matrimonium inter patrem, & filiam, matrem, & filium Jure naturæ etiam invalidum esse. Ita cum S. August.

August. *Epist. 66. ad Paternum, & S. Thom. in 4. dist. 40. q. un. art. 3. Corp. tradunt Henric. l. 12. de Matr. c. 9. n. 3. Valent. 4. p. D. 10. q. 5. p. 3. Sanch. l. 7. de Matr. D. 51. n. 7. Gutier. c. 98. de Matr. n. 13. Coninek D. 32. n. 13. Laym. l. 5. tr. 10. p. 4. c. 6. n. 1. Palao tr. 28. D. 4. p. 7. n. 8. Fagnan. in c. 5. b. tit. n. 32. Gonzal. in c. 5. eod. n. 9. pr. & communius omnium ceterorum sententia. Ratio est, quia homo, cum non habeat sui corporis absolutum dominium, non potest illud alteri validè tradere, nisi quo modo DEUS naturæ Author, & primus Matrimonij institutor concessit; non est autem ullo modo credibile, quòd DEUS concesserit potestatem transferendi dominium sui corporis ad eum usum, qui est summè inhonestus, & quem recta ratio summè detestatur: talis autem, ut ex Argumentis n. 20. allatis constat, est usus Matrimonij inter patrem, & filiam, matrem, & filium, ergo &c.*

Ad Argumenta contraria facilis est responsio. Ad 1. Negatur paritas; quia copula carnalis inter tales personas, quæ ligatæ sunt Voto simplici Castitatis, secundum se non est turpis, & illicita, sed solum per accidens, & ratione Voti: est autem secundum se semper turpis, & illicita copula inter consanguineos primi gradus. Ad 2. Matrimonium inter consanguineos primi gradus in linea recta non adversatur quidem substantiæ Matrimonij, & fini illius omnino, & simpliciter; adversatur tamen debito ejus ordini, & convenientiæ, cum illud natura horreat: ex quo meritò inferimus, quòd ejus contrahendi potestatem DEUS naturæ, & Matrimonij primus institutor negaverit. Ad 3. Quid Jure naturæ vetitum, vel permissum, validum, vel invalidum sit, desumi debet ex judicio hominum, qui sana, rectaque mente sunt præditi: hinc, ut bene Andronicus Rhodius, *Si bis, qui morbido, distortoque sunt animo, aliter videtur, nihil id ad rem pertinet; nam nec mentitur, qui mel dulce esse dicit, ideo, quòd egrotis aliter videtur.* Ad 4. Judex, & Episcopus funguntur autoritate publica, maritus vero autoritate privata: non implicat autem eundem secundum diversa superiorem, & inferiorem esse; implicat verò inferiorem, & superiorem esse quoad idem: quod fieret, si mater Matrimonium contraheret cum filio; quia tanquam mater respectu filij, ac gubernationis domesticæ esset superior, tanquam uxor inferior, & subjecta filio, tanquam marito suo. Ad 5. Gentibus illis oppono Gentes alias melius institutas, quæ nuptias hujusmodi nefandas existimârunt. Persæ ob violatam hanc naturæ Legem, ut Pbilo notat, DEO dederunt poenas perpetuis bellis, & fratrum cœdibus.

Queritur 6. An ejusmodi conjugium patris cum filia, aut matris cum filio ulci-

tum sit etiam casu, quo deficientibus omnibus alijs hominibus, superesset solus pater, & filia, aut sola mater, & filius, adeoque ad conservandum genus humanum, ne totum interiret, necessarium esset ipsos conjungi in Matrimonium? Triplex est Sententia.

Prima cum Cajet. 2. 2. q. 54. art. 3. Conink D. 32. n. 14. Hurtad. de Matr. D. 13. n. 7. ait, etiam tali casu conjugium fore illicitum, seclusa speciali dispensatione Divina. Rationem dant; quia conjugium inter ejusmodi primi gradus consanguineos etiam eo extremæ necessitatis casu non convenit cum pietate in parentes, & cum reverentia, ac submissione, quam filia patri, & matri filius debet.

Secunda cum Perez D. 28. scilicet 2. n. 11. negat ad ejusmodi conjugium ullo extraordinariæ, & extremæ quoque necessitatis casu dispensari à DEO posse: ad quod probandum inducit paritatem cum odio DEI, perjurio, & mendacio, qui actus, quia intrinsicè mali sunt, & à ratione naturali alieni, nullo casu, modòve honestari possunt. atqui non minùs intrinsicè malum, & naturæ repugnans est conjugium patris cum filia, aut matris cum filio, ergo &c.

Tertia Sententia, & probabilior est, 25 quæ concedit tali casu conjugium ejusmodi, etiam non interveniente speciali relatione, aut dispensatione Divina, fore licitum. Ita Sor. in 4. dist. 40. q. un. art. 3. Vercruix p. 1. Specul. art. 34. ante concl. 2. Palacios dist. 40. cit. D. un. col. 24. fol. 926. Henric. l. 12. de Matr. c. 9. n. 3. Valencia p. 4. D. 10. q. 5. p. 3. §. quarto convenit. Sanch. l. 7. de Matr. D. 5. n. 10. Gutier. c. 98. de Matr. n. 14. §. 15. Pontus l. 7. c. 31. n. 5. Laym. l. 5. tr. 10. p. 4. c. 6. n. 1. §. veruntamen, Palao tr. 28. D. 4. p. 7. n. 8. Pirhing hic n. 8. Schambog. n. 8. Wiestner n. 20. quibus non obicere favent S. Chrysof. hom. 44. in Genes. & S. Ambros. l. 1. de Abrahami c. 6. ubi filiarum Loth cum isto concubitu excusant à culpa, quòd Sodomâ cum reliquis civitatibus sulphureo igne deleta, existimârunt, non superesse alium virum, qui humani generis propagationi deservire posset. Ratio est, quia reverentia, & submitio illa, quam filij parentibus debent, est minus, & inferioris ordinis bonum, quàm sit propagatio, & conservatio totius humani generis, atqui minus, & inferioris ordinis bonum cedit majori bono, ergo casu, quo conjugium ejusmodi unicuique ad humani generis conservationem medium foret, reverentia, & submitio parentibus debita cederet bono propagationis, & conservationis humani generis, tanquam bono communi, & publico.

Ex quo patet ad Argumentum prima 26 Sententiæ; quia aliqualem illam diminutionem reverentiæ, & submissionis parentibus debitæ satis cohonestaret, & conjunctionem

ejusmodi licitam redderet totius generis humani ab interitu vindicatio, quippe cum diminutio illa sit minus malum, & evitatio majoris mali cohonestet id, quod est minus malum, nisi hoc sit omnino, & simpliciter ita malum, ut nullo casu cohonestari possit, ut communis docet cum S. Thom. 1. 2. q. 1. 9. art. 6, ad 3.

Ad Argumentum secunde Sententie non est paritas odij DEI, perjurij, & mendacij cum tali conjugio; quia actus illi absolute sunt mali, conjugium autem cum certis personis prohibitum homini est, quatenus DEUS, qui humani corporis Dominus est, illud prohibet, igitur sicut Polygamia ex permissione Divina licita fieri potest, ita etiam conjugium patris cum filia, aut matris cum filio; nam si Evam sumptam ex costa Adami eidem tradere in uxorem poterat, quare non etiam filiam patri, aut matrem filio?

27 *Queritur 7.* An prohibitio, & irritatio Matrimonij inter Ascendentes, & Descendentes, Jure naturali inducta, protrahatur ad quemcunque gradum in infinitum? Affirmant Conink D. 32. n. 16. Laym. l. 5. tr. 10. p. 4. c. 6. n. 2. Canif. in c. 3. h. tit. n. 13. Vallens. §. 1. hic n. 6. Zoesl. n. 6. Pirhing n. 9. Schambog. n. 9. Reiffenstuel n. 27. & plurimi alij apud Sanch. l. 7. de Matr. D. 51. n. 12. ex quorum proinde Sententia Adam, si hodie resurgeret, non reperiret, quam ex omnibus extantibus posset ducere uxorem, utpote qui communis universi generis humani parens existit. *Rationem dant 1.* Quia Matrimonium inter parentes, & liberos natura respuit ratione reverentiae, quae illis ab his debetur, atqui non minor, imò major subiectio, & reverentia debetur Ascendentibus, & tanto major, quò ascendens remotior est, ergo &c. *2.* Omnes Ascendentes respectu Descendentium habent rationem originis, & principij, igitur sicut hæc ratio de Jure naturali sufficiens est ad dirimendum Matrimonium inter liberos primi gradus, & parentes illorum, ita pariter sufficiens erit ad dirimendum Matrimonium inter Ascendentes, & Descendentes alios in infinitum. *3.* Licet in gradibus remotioribus minor sit propinquitas sanguinis, ac proinde minor indecentia conjugij appareat, quàm inter parentes, & liberos, at est major inæqualitas ætatis, & conf. major indecentia ratione illius, ut ita defectus ille propinquitatis videatur compensari inæqualitate hac.

28 Sed dicendum, probabilius in aliquo gradu Ascendentium, & Descendentium prohibitionem hanc terminari. Ita Sanch. l. 7. de Matr. D. 51. n. 13. & cæteri omnes pro diversis sententijs *Quest. seq.* citandi. *Ratio potissima* est, quia cum consanguinitatis ratio sit participatio ejusdem sanguinis, communicata à virtute generante stupitis, &

hæc eò debilior reddatur, quò in plures generationes protenditur, nequit in infinitum extendi, sed tandem extinguitur, & deficiet, ergo impossibile est, in quacunque linea consanguinitatem in infinitum extendi: proinde dicendum erit, quòd impedimentum hoc consanguinitatis in recta linea, attempto naturali Jure, certis finibus concludatur. *Conf. ex S. Thom. 2. 2. q. 154. art. 9. ad 3.* nam postquam hic S. D. dixit, conjugium parentum cum liberis esse secundum se indecens, & repugnans naturali rationi, subjunxit, quoad alias personas decentiam, vel indecentiam variari secundum consuetudinem, & Legem vel humanam, vel Divinam. atqui quod ex consuetudine, vel adjuncta Lege indecens, aut decens redditur, secundum se non repugnat naturali rationi, ergo &c.

Neque contrarium probant Argumenta allata in contrarium. *Ad 1.* Hoc ipso, quòd avus nepi minus communicet, eique principium, & causam duntaxat applicet, minus propriè ejus parens, & genitor est, minorque ei, quàm patri reverentia debetur, atqui reverentia ista fundamentum est, quare conjugium inter consanguineos primi gradus lineæ rectæ illicitum, & irritum Jure naturæ sit; igitur ubi non est tanta participatio sanguinis, neque conjugium erit Jure naturæ irritum. *Ad 2.* Majores dicuntur parentes, & posterij filij in sensu tanto latiore, quantò magis inter se distant: ex eo autem, quòd in sensu latissimo unus dicatur pater, altera filia, non sequitur, conjugium inter eos esse indecens, aut Jure naturæ irritum. *Ad 3.* constat aliunde, quòd ætatis disparitas non efficiat, ut Matrimonium sit Jure naturæ irritum, cum certum sit valere Matrimonium etiam cum senne decrepito à juvencula initum.

Queritur 8. Dato, prohibitionem Matrimonij in linea recta Ascendentium, & Descendentium Jure naturæ certis finibus contineri, ad quatum gradum protrahatur hæc prohibitio, eodem Jure spectato? Non satis conveniunt DD. in hujus Questionis resolutione. Nam 1. nonnulli cum Ledesin. p. 2. q. 56. art. 3. fol. 481. col. 4. *concl. 2.* dicunt hoc Impedimentum durare, quamdiu durat amicitia, & communicatio proprietatum individualium inter Ascendentes, & Descendentes; non autem constare, quamdiu hæc durent. *2.* Alij cum Covar. p. 2. de Sponsal. c. 6. §. 6. fin. putant illud non excedere vigesimum gradum, gradum tamen certum, in quo finitur, non præfiniunt. *3.* Lud. Lop. p. 2. Instr. de Matr. c. 49. fol. 1140. docet id protendi ad gradum septimum, ita tamen, ut ultra quartum possit dispensare in eo Pontifex. *4.* Goffred. summ. tit. de Consang. n. 7. Angel. V. Matrimonium 3. imped. 6. in addit. ad n. 1. Palacios in 4. dist. 49. D. un. col. 22. fol. 925. *Inc.*

Impedimentum istud constringunt intra gradum quartum. *Sot. in 4. dist. 40. q. un. art. 3. col. antep. v. utraque, Angles florib. p. 1. de Matr. q. 13. art. 3. dub. 2. Valent. p. 4. D. 10. q. 5. p. 3. v. verum: hac in re, definiunt illud secundo gradu ob reverentiam, quam nepotes, & neptes debent avis, & avijs.*

31 Verum his præhabenda videtur Sententia sexta, quæ cum S. Thom. 2. 2. q. 154. art. 9. ad 3. & in 4. dist. 40. q. un. art. 3. Corp. Cajet. art. 9. cit. ad 3. Palud. in 4. dist. 38. q. 4. art. 4. fin. n. 54. Armill. V. dispensare n. 9. § 10. Vega tom. 2. Summ. c. 34. cas. 64. & apertius cas. 127 fin. Sanch. l. 7. de matr. D. 51. n. 19. Pont. l. 7. c. 31. n. 6. Palao tr. 28. D. 4. p. 7. n. 9. Perez D. 28. scilicet. 4. n. 4. Fagn. in c. vir qui 9. b. tit. à n. 33. Wagnereck in c. 8. ibid. not. 2. Wiestner hic n. 22. docet, quod ultra primum gradum lineæ rectæ Matrimonium Jure naturali non irritetur. Ratio est, quia avus, & cæteri ascendentes non sunt principium nepotum per se, sed per accidens, cum ad rationem filij, ut filius est, solum desideretur, ut à parentibus originem trahat, & per accidens sit, quod pater ejus alium patrem habuerit; nam filij Adami verè filij fuere, licet avo caruerint. *Conf.* quia avus respectu nepotis non habet rationem genitoris, sed solum rationem causæ applicantis genitorem; at causæ applicantis aliam causam suo effectui, non est per se, sed per accidens causa sui effectus; igitur loquendo de reverentia naturali, minor debetur avo, quam patri: & sic non est eadem ratio irritandi Matrimonium avi cum nepte, quæ est in patre respectu filia.

32 Dixi irritandi; nam negari non potest, quod Matrimonium contractum inter Ascendentes, & Descendentes, præsertim secundi, & proximorum graduum sit contra Jus naturæ prohibens, quando non est aliqua causa iusta, cum sine dubio indecentiam quandam naturalem præ se ferat, nisi aliqua causâ iustâ cohonestetur, ut cum Victoria, & Ledesma rotat Sanch. l. cit. n. 20. Ex quo patet causa, ob quas Gentes bene institutæ execratæ fuerunt conjugia talia; nam hoc factum est ob turpitudinem naturalem, quam continent, nisi causâ aliqua iustâ, ut dixi, cohonestentur. Si apud aliquas Gentes infideles etiam habentur pro irritis, dicendum id provenire ex Lege speciali: & hinc si apud infideles avus cum nepte sua conjungeretur Matrimonio, seclusa Lege hujusmodi, conjugium tale teneret, & si ad Fidem converterentur, separari ab invicem non deberent, ut existimant Veracrus p. 1. Specul. art. 43. fin. & p. 2. art. 25. col. antep. §. ex omnibus istis, Barth. à Ledesm. de Matr. dub. 37. post 4. concl. §. ex dictis, Vega tom. 2. c. 34. cas. 127. fin. Sanch. l. cit. n. 21. Perez n. 5. Wiestner n. 22. fin.

33 Queritur 9. Quo Jure, & quousque Matrimonia ulteriorum graduum inter con-

sanguineos Lineæ rectæ sint irrita? Superiunt duo Jura, quibus irritari potuerunt ejusmodi Matrimonia, Divinum, & Ecclesiasticum. Quod Jure Divino in novo Testamento prohibita non fuerint conjugia ulteriorum graduum lineæ rectæ, sequitur ex dictis n. 31. juxta quæ Jure naturali Matrimonium inter consanguineos lineæ rectæ non est irritum, nisi in gradu primo; atqui ut Covar. p. 2. de Sponsal. c. 6. §. 10. n. 1. Fagnan. in c. fin. h. tit. n. 31. Wiestner hic n. 23. advertunt, in novo Testamento nullus gradus Lege Divina prohibitus est, qui non sit prohibitus Jure naturali; ergo &c.

Difficultas est, an saltem Jure Ecclesiastico Matrimonia inter consanguineos lineæ rectæ irrita sint in infinitum? Negant Sanch. D. 51. cit. n. 22. Gutier c. 98. de Matr. n. 16. Pont. l. 7. c. 31. n. 6. Pal. tr. 28. D. 4. p. 8. n. 9. Bonacin. de Sacr. Matr. q. 3. p. 5. §. 1. n. 10. Fagnan. in c. si vir 9. b. tit. n. 31. Gonzal. in c. 5. eod. n. 10. Wagnereck in c. non debet 8. eod. not. 2. Nituntur textu c. non debet cit. v. prohibitio, ubi Impedimentum consanguinitatis, quod olim extendebatur ad septimum gradum inclusive, restrictum fuit ad quartum, non distinguendo inter lineam rectam, & obliquam.

34 Sed præferenda est affirmativa Sententia, quam etiam defendunt Host. in Summ. hic n. 17. v. non queritur, Joan. Andr. de arbor. Consang. n. 12. Abb. in c. non debet cit. v. prohibitio n. 12. Sylv. V. Matrimonium 8. q. 6. dist. 5. Tholof. synt. l. 9. c. 9. n. 29. Engl. hic §. 1. n. 9. König n. 9. Wiestner n. 25. Reiffenstuel n. 25. Magnif. P. Schmier p. 3. de Matr. c. 3. n. 84. Ratio est, quia Jure Civili Matrimonia inter Ascendentes, & Descendentes disertè prohibentur in infinitum l. nuptiæ 53. ff. de rit. nupt. & §. ergo non omnes 1. Inst. de nupt. ubi Imperator, Inter eas, inquit, personas, quæ parentum, liberorumve locum inter se obtinent, contrahi nuptiæ non possunt, veluti inter patrem, & filiam, vel avum, & neptem, vel matrem, & filium, vel aviam, & nepotem, & usque in infinitum: quæ Leges, utpote naturali æquitati conformes, à Jure Canonico non solum, non correctæ, sed clarè satis approbatæ sunt à Nicolao I. dum ad Consulta Bulgarorum, interrogantium, quæ personæ Matrimonio jungi possint, cap. 39. præter SS. Canonum Decreta etiam §. ergo non omnes cit. dispositionem ad verbum reposuit.

35 Conf. 1. ex cas. progeniem 16. & duob. seqq. caus. 35. q. 3. ubi Lineæ rectæ consanguineis matrimonium prohibetur usque ad septimum gradum, & quousque propinguitas, & consanguinitas cognoscitur, aut memoriâ retinetur. Conf. 2. arg. c. intellectimus 1. de nov. oper. nunt. quod Jure Civili constitutum est, etiam de Jure Canonico obtinet, si SS. Canones aliter non dispo-

Sponant, maximè si dispositionem illam apertè approbent; atqui, ut vidimus, de Jure Civili Matrimonia inter consanguineos lineæ rectæ prohibentur in infinitum, & dispositioni huic SS. Canones non resistunt, sed eam apertè approbant; ergo &c.

37 *Ad Fundamentum adversæ Sententiæ* dico, in textu *c. non debet cit.* sermonem dantaxat esse de consanguineis lineæ transversæ: quod patet ex eo, quia dispendia, ex ulteriorum Graduum prohibitione provenientia, quæ Concilij Lateranensis PP. ad Matrimoniorum Impedimenta restringenda permoverunt, ex solis Conjugijs collateralium sunt orta; inter hos enim tantum, & non inter Lineæ rectæ consanguineos in Gradibus ulterioribus contrahebantur, & ob vitæ brevitate contrahi poterant. *Conf. Decretum c. cit.* est correctorium Juris antiqui; igitur de Linea transversa ad Lineam rectam extendi non debet, cum in hac nulla sit necessitas correctionis, utpote in qua Jus antiquum sine dispendio, & difficultate servari potest, cum non facile aliquis tamdiu vivat, ut possit, etiamsi liceret, descendente à se in gradibus ulterioribus ultra quartum ducere in uxorem.

38 *Queritur 10.* Quo Jure sint prohibita, vel irrita conjugia inita inter fideles in gradibus, *Levit. 18. vetitis?* *Videntur* irrita esse Jure naturali; nam si aliquo alio Jure essent irrita, irrita defacto essent vel Jure Divino novi Testamenti, vel Jure Divino Testamenti Veteris, vel ordinatione Ecclesiæ, præcepta Levitico prodita, & Christi morte evacuata resuscitantis, ac vivificantis; neutrum dici potest. *Non primum;* quia Jure novi testamenti elevatum quidem est à Christo Matrimonium ad Dignitatem Sacramenti, non tamen facta ulla circa ejus contractum, & habilitatem personarum illud ineuntium mutatio. *Non secundum;* quia præcepta *l. cit.* posita, si Juris naturalis declaratoria non fuere, ceremonialia duntaxat, & Judicialia fuerunt, quæ Christi morte exspirarunt, teste Apostolo *Hebr. 7. v. 12.* & S. August. relato *c. translato 3. de Constit.* *Non tertium;* quia præcepta quæcumque, quæ ab Ecclesia condita, vel resuscitata fuerunt, per viam Dispensationis autoritate Apostolica relaxari possunt, ut est certa Sententia S. Thom. *quodl. 4. art. 3.* Covar. *p. 2. de Sponsal. c. 6. §. 7. n. 6.* Suar. *l. 6. de Legib. c. 14. n. 2.* & aliorum; atqui ad conjugia, in Levitico prohibita, dispensari à Sede Apostolica, nequit, ut rescripsit Innocentius III. *c. litteras 13. v. opinioni de restit. spoliat.* igitur illorum prohibitio, & irritatio ex Constitutione Ecclesiastica non descendit: aliud autem Jus nullum superest, nisi naturale; ergo &c.

39 *Conf. 1.* quia *c. 18. cit.* DEUS matrimonia, in gradibus ibi prohibitis inita, vocat abominaciones, & scelera, à Gentibus

commissa; igitur peccarunt Gentiles conjugia illa ineundo, non peccarunt autem contra Legem Hebræorum Judicalem, quippe quæ obstringebat solos Hebræos; ergo contra Legem naturæ, quam observare etiam Gentiles debent. 2. Ratio, propter quam *c. 18. cit.* vetita fuerunt ista conjugia, ibidem hæc datur, ne scilicet reveletur turpitudine personarum, gradibus illis conjunctarum: quæ naturalis indecentiæ, & moralis ratio est. 3. *c. de infidelibus 4. b. tit.* Innocentius III. rescripsit, conjugia infidelium ad fidem converforum non dissolvenda, siquidem contra SS. Canones tantum, non autem contra *Legis veteris instituta* sint inita; igitur argumento ducto à sensu contrario dissolvenda erunt, si contra *Legis veteris instituta* coaluissent: non autem dissolvi deberent ex alio capite, quam quòd Jure naturæ sint irrita; ergo &c. 4. Si conjugia *c. 18. cit.* vetita non essent Jure naturæ irrita, præceptum illa prohibens solum Ceremoniale, & Judiciale fuisset, tale autem non fuit, sed morale, & Juris naturalis declaratorium; alias Ecclesia in eo dispensare posset; ergo sicut ob istam causam præcepta Decalogi adhuc obligant, ita & istud.

Sed his non obstantibus, dicendum, non omnia Matrimonia, quæ contrahuntur in gradibus prohibitis in Levitico, Jure naturali esse irrita. Ita Scot. in *4. dist. 40. q. un. art. 2. Cajet. 2. 2. q. 15. art. 9. ad 3. Sor. q. un. cit. art. 3. & dist. 41. q. un. art. 3. Navar. tit. de Sponsal. edit. 2. conf. 14. n. 8. Covar. p. 2. de Sponsal. c. 6. §. 10. n. 2. Bellarm. l. 1. de matr. c. 27. pr. Henricq. l. 12. de Matr. c. 1. n. 2. & c. 9. n. 5. Valent. p. 4. D. 10. q. 5. p. 3. de Imped. cognat. §. in alijs autem, Sanch. l. 7. de matr. D. 52. n. 6. Gutier. c. 98. n. 19. Conink D. 32. n. 10. Palao tr. 28. D. 4. p. 7. n. 6. Bosco de matr. D. 12. concl. 2. per totum. Canis. in c. 3. h. tit. n. 17. Gonzal. in c. 5. eod. n. 14. Zoel. hic n. 34. Pirhing n. 18. Schambog. n. 19. Wieselner n. 33. fin. Magnif. P. Schmier p. 3. de Matr. c. 3. n. 75, & teste Valentia *l. cit.* nunc DD. Catholici omnes propter decisionem Trid. sess. 24. can. 3. de Sac. Matr. ubi Anathema dicit ijs, qui negant, quòd Ecclesia in nonnullis consanguinitatis, & affinitatis gradibus, qui Levitico continentur, dispensare possit, dispensare autem non posset, si omnes Jure naturæ dirimerent Matrimonium; ergo &c. *Conf. 1.* ex *c. gaudemus 8. de divort.* ubi Innocentius III. pro validis habet conjugia, ab infidelibus inita in gradibus etiam vetitis in Levitico; nam ad fidem conversos hujusmodi conjuges permittit liberè perseverare in conjugio; hoc autem non posset permitttere, si ejusmodi conjugia forent Jure naturali irrita; ergo &c. *Conf. 2.* In Levitico prohibetur conjugium amata, & matertera cum nepote, non tamen prohibetur conjugium neptis cum patruo, & avunculo, licet isti eodem consanguini-*

guinitatis gradu conjuncti sint, quo illi: quod signum minimè obcurum est, quòd Lex, quæ prioribus vetat conjugium, non moralis, & Juris naturalis declarativa sit, sed ad præcepta Judicialia solum, & Ceremonialia Gentis Hebrææ pertineat; nam naturali Jure spectato, conjugium inter consanguineos ejusdem gradus æqualiter indecens, & vetitum est.

41 Dixi, non esse Jure naturali irrita; non enim negandum videtur, quòd Matrimonia, saltem pleraque, in Levitico prohibita, quatenus nudè, & secundum se considerata, & pro libitu privatorum sine specialibus circumstantijs individuandis inita, indecentiam quandam naturalem contineant, quòd natura dicitur, reverentiam quandam consanguineis, in illis gradibus conjunctis, deberi, cum qua pugnat copula conjugalis, ut pluribus alijs cit. advertit Sanch. n. 6. cit. Putat tamen Petr. de Ledesm. de Matr. q. 54. art. 3. diff. 4. concl. 2. & q. 55. art. 6. circa primum statum affinitatis, diff. 2. in explicatione primæ conclusionis cum aliquibus TT. quos tacito nomine refert, secluso Jure humano, non fore culpam lethalem in gradibus lineæ transversæ, qui Jure naturali irritante non sunt prohibiti, etiam citra causam honestantem, contrahere Matrimonium; quia hoc, seclusa lege humana, non adeo magnam indecentiam continet.

42 Responzionem ita firmatam, & explicatam non convellit Argumentum deductum ex c. litteras cit. nam ibi Pontifex ait, in Gradibus Lege Divina prohibitis dispensari non posse, non quòd Jure naturali, aut Divino, adhuc Ecclesiam obligante, conjugia in illis inita nulla sint, sed quòd ita dispensari Ecclesiæ non expediat, neque facile occurrat justa aliqua, & ad dispensationem honestandam sufficiens causa, sine qua dispensatio, à Pontifice contra Jus Ecclesiasticum commune data, valida quidem est, sed tamen illicita: id autem solum posse pos dicimur, quod justè, & honestè facere possumus can. faciat 15. junct. Gloss. V. eodem caus. 22. q. 2. & l. 125. fin. ff. de V. S.

43 Ad Conf. 1. verba illa Levit. cit. intelligi debent de concubitu extramatrimoniali cum masculis, vel bestijs, aut si etiam de Matrimoniali intelligenda sunt, coarctabuntur ad Matrimonium in initum inter parentes, & liberos. Ad Conf. 2. turpitudine illa, quæ reperitur in conjugijs initis inter gradus in Levitico prohibitos, tanta non est, ut inducat nullitatem illorum: & licet non facile occurrant, occurrere tamen possunt causæ, quæ turpitudini illi prævalent, & honestantem dispensationem, atque ex hac secutas nuptias. Ad Conf. 3. Malè infertur, conjugia, ab infidelibus inita contra instituta veteris Legis, esse Jure naturali irrita; nam c. de infidelibus cit. Pontifex solum respondit ad consultationem Archiepiscopi Tiren. R. P. Schmalzgrueber L. IV.

sis, dubitantis, an valida sint conjugia, ab infidelibus contra SS. Canones secundum Legem veteris instituta inita; ad quod respondit valida esse: ex hoc autem non sequitur esse invalida illa, quæ inita sunt contra instituta veteris Legis. Ad Conf. 4. patet ex Conf. 2. n. 40. præceptum illud Levitici quoad gradus, in Linea transversa prohibitos, solum esse ceremoniale, & Judiciale: de Matrimonijs, initis in Linea recta cum consanguineis secundi, & ulteriorum graduum, quòd Jure naturali non sint irrita, patet ex dictis supra n. 28. & seqq.

44 Quæritur II. An Jure naturali aliquod conjugium inter consanguineos Lineæ transversæ sit irritum? Satis convenit inter DD. matrimonium inter consanguineos secundi, & ulteriorum graduum lineæ transversæ, Jure naturali spectato, non esse irritum: & patet 1. ex c. gaudemus 8. de divor. ubi deciditur, Infideles, ad fidem conversos, si in secundo, & ulterioribus gradibus lineæ obliquæ Matrimonium contraxerint, separandos non esse, cum Constitutionibus Canonicis non arctentur; at qui separandi essent, si Matrimonium in his gradibus esset contra Jus naturæ; nam huic subjiciuntur etiam Infideles. 2. Constat etiam Sanctos Viros in veteri Testamento in his gradibus Matrimonium iniisse; sic enim Abraham duxit in uxorem Saram, quæ secundum August. l. 16. de Civit. c. 12. & 10. & alios fuit neptis ipsius ex Fratre Aram. Gen. 11. & Isaac Rebeccam consobrinam suam. Gen. 24. atqui non est credibile, quòd Jus naturæ ignoraverint, aut contra agnatum egerint, cum in hoc non reprehendantur à Scriptura. 3. Constat ex Trid. sess. 24. c. 5. de reform. Matr. in his gradibus dispensari posse, & hoc probat etiam praxis; videmus enim passim, quòd Pontifex inter magnos Principes, in secundo, & ulteriori gradu conjunctos, ob publicam causam permittat conjugia. 4. Denique id confirmat etiam ratio; quia inter consanguineos in ulterioribus gradibus non est tanta familiaritas, & reverentia.

45 Difficultas est de conjunctis in primo gradu Lineæ transversæ, videlicet, an Matrimonium, inter fratrem, sororem in initum, sit Jure naturæ nullum, & irritum? Irritum hoc Jure affirmant Covar. p. 2. de Sponsal. c. 6. §. 20. n. 5. Bellarm. l. 1. de Matr. c. 28. post pr. Sà V. Matrimonium de Imped. dirim. n. 4. & cum parentibus. Valq. 1. 2. q. 77. art. 8. D. 112. n. 7. Sanch. l. 7. de Matr. D. 52. n. 11. Gutier. de Matr. c. 7. n. 20. Rebell. p. 2. l. 3. q. 5. n. 13. Valest. p. 4. D. 10. q. 5. p. 3. Laym. l. 5. r. 10. p. 4. c. 6. n. 5. Clericat. de Matr. decis. 22. q. n. 31. Canul. in c. 3. h. tit. n. 13. §. quoad transversales, Zoesl. hic n. 33. Pirhing n. 10. Schambog. n. 12. P. König n. 6. P. Reiffenstuel. n. 28. P. Melchior Friderich. q. 3. art. 3. n. 31. & apud hos alij. Fundam-
Rr

tit. 1. textu c. gaudemus 8. de divor. ubi Innocentius III. dum asserit, infideles in secundo, & ulteriori gradu copulatos, si ad fidem convertantur, non separandos, non obscure innuit, separandos esse, si copulati sunt in primo. 2. Gentes pleræque etiam tale conjugium detestatae sunt teste Aristotele 2. *Polit. 2.* & quæ illud permittebant, & graviter fuerunt reprehensæ, & pro barbaris habitæ, ut refert August. *l. 22. contra Faust. c. 35.* 3. Si non fuisset illicitum Jure naturæ conjugii in Matrimonio fratres, & sorores, Abraham non evitasset suspicionem inii cum Sara conjugij, & inde imminens sibi vitæ periculum, eam vocando forem suam. 4. Conjugium fratris cum Sorore *Levit. 20.* punitur morte, & conjugitur cum adulterio, Sodomia, & bestialitate, quæ manifestè repugnant Juri naturali. 5. Nulla extant exempla proborum virorum, qui tempore Legis naturæ inierint tale conjugium, cum tamen extent de alijs, Lege positiva postea prohibitis. 6. Inter fratres, & sorores est naturalis quidam pudor, ac reverentia, cui valde repugnat actus conjugalis, per quem turpitudine alterius revelatur. 7. Cum fratres, & sorores ab incunabilis simul habitent, maxima præberetur ansa inflammandæ concupiscentiæ, & incestus committendi, nisi persuasum haberent, conjugia sibi prohibita esse ab Authore naturæ. 8. Ecclesia in primo gradu lineæ transversæ nunquam dispensavit, etsi aliquando fuerit petitum à Summo Pontifice. Hæc Sententia ex his fundamentis est admodum probabilis.

46 Dicendum tamen, probabilius Matrimonium inter fratrem, & sororem Jure naturæ non esse irritum. Ita S. Thom. 2. 2. q. 154. art. 9. ad 3. S. Bonavent. in 4. dist. 40. art. un. q. 2. Scot. *ibid. q. un. art. 2.* Cajet. in c. 18. *Levit. ad fin.* Navar. *tit. de Sponsal. edit. 2. conf. 14. n. 8. fin.* Armill. *V. dispensare n. 9. § 10.* Palacios in 4. dist. 40. D. un. col. 24. fol. 926. *¶. veruntamen quia frater, Cucch. l. 5. inst. major. tit. 13. n. 11.* Barth. à Ledesm. *de matr. dub. 38. concl. 2.* Rodriq. *tom. 1. Summ. edit. 2. c. 225. n. 2.* Philiarth. *de Offic. Sacerd. tom. 1. p. 2. l. 2. c. 14. §. sed possit dici.* Vega *tom. 2. Summ. c. 24. cas. 127. 129. § 165.* Henriq. *l. 12. de Matr. c. 9. n. 4.* Conink *D. 32. n. 19.* Pont. *l. 7. c. 32. an. 3.* Palao *tr. 28. D. 4. p. 7. n. 11.* Perez *D. 28. sect. 5. n. 2.* Gonzal. in c. 5. b. tit. n. 11. § 12. Wiestner *hic n. 28.* Magnif. P. Schmier *p. 3. de matr. c. 8. n. 62.*

47 Probatur 1. nam per fratrum, & sororum conjugia primitus fuit propagatum genus humanum; neque constat de dispensatione Divina: imò illam in principio statim mundi à DEO dari, & sic Jus naturæ in ipso naturæ primordio per dispensationem infringi adeo videtur dedecuisse, ut potius credendum sit, si id esset contra Jus naturæ,

DEUM potius plures creaturum fuisse masculos, & fœminas, ne cogerentur fratres, Jure naturæ violato, Matrimonium inire cum fororibus. 2. Sara, ut testantur D. Hieron. in *qq. Hebraic. in Genes. & Clem. Alexandr. l. 2. Stromat. c. 12.* atque ex ipsa Scriptura *Genes. 20.* colligitur, non tantum fuit ex propinquis aliqua, sed vera Abrahæ Soror, consanguinea scilicet; nam *v. 11. l. cit.* dicit Abraham: *Aliàs autem & verè soror mea est, filia patris mei, & non filia matris meæ, & duxi eam in uxorem, non est autem credibile, quòd eam ducturus fuisset, si conjugium cum illa fuisset Jure naturali irritum.* 3. Thamar 2. *Reg. 13.* Ammoni fratri violentam oppressionem dissuadens, *Quin potius, ajebat, loquere ad Regem, qui me non negabit tibi uxorem: quæ verba ad defensionem apta non fuissent, si Matrimonium inter eos irritum fuisset Jure naturali.* 4. Hujusmodi conjugia fratrum cum Sororibus apud Ægyptios, à rerum naturalium cognitione celebratos, non fuerunt inusitata; nam juxta Gentis illius morem Prolomæus Philadelphus Ægypti Rex Sororem uxorem duxit, ut testis est Alex. ab Alex. *l. 1. diergenia. c. 24.* Idem de Assyrijs, Persis, Atheniensibus scribunt Tiraquell. *Conaub. l. 7.* & Palaxot. *de Notbis c. 3. n. 2. § 3.* non potest autem præsumi apud Gentes istas ignorantia Juris naturalis; ergo. 5. *Can. de incestis 8. caus. 35. q. 3.* Concilium Agathense inter alias incestuosas conjunctiones prohibet, ne frater germanam suam accipiat in uxorem, & *¶. quod ita concludit, se non dissolvere* antè in infidelitate secus celebrata conjugia: quibus sanè verbis apertè ostenditur, omnia Matrimonia, in illis gradibus expressè prohibitis, valere posse; alioquin illos sic conjugatos in lethali culpa vivere fineret, quod nemo affirmabit. 6. *l. si stipulor 35. ff. de V. O. J. C. t. asserionem suam, quæ dixit, aliud per naturam, aliud per Leges fieri non posse, exemplis declaraturus, impossibile per naturam, ait, esse, dare, quòd dari non potest; per Leges autem Sororem suam nupturam sibi: quo dicto clarè insinuat, conjugium, inter fratrem, & sororem ininitum, Juri naturali non repugnare.* 7. Ex duobus collateralibus, etiam in primo gradu conjunctis, uterque alteri æqualis, neuter alterius principium, vel alteri subjectus est. igitur conjunctio conjugalis inter hos non ita adversatur reverentiæ, quam sibi mutuo debent, sicut adversatur conjugium inter ascendentes, & descendentes reverentiæ, quæ à descendentes debetur ascendentes. 8. Si ejusmodi conjugia irrita essent Jure naturali, ad ea dispensari non possent: quod tamen à Martino V. vel potius ejus nominis II. & alijs Romanis Pontif. factum narrant Cajet. *Opusc. de Matrim. Reg. Angel. & Sylv. V. Papa q. 122.*

48 Neque obstant Argumenta allata in contrarium. *Ad 1.* Innocentius eo textu solum respondet de secundo, & ulterioribus gradibus; quia de his solis fuit consultus: de primo autem gradu, de quo inter DD. est controversia, nihil statuit, ut ex Adversarijs probè advertit Sanch. *l. cit. Ad 2.* Gentibus conjugium hoc detestantibus oppono alias, quæ illud approbârunt, & cum prudentiæ laude, ut dictum est, celebres fuerint, Jus naturæ ignorâsse præsumi nequeunt. Adde, ex horrore isto probari solum, quòd ejusmodi Matrimonia, si ineantur sine causa justa, contineant quidem indecentiam quandam, & propterea sint illicita, non tamen sequitur etiam esse invalida. *Ad 3.* Etiam si Sara Abrahæ Soror non fuisset, plus inde non inferretur, quàm quòd rara, aut omnino iniustata illis locis, & temporibus fuerint conjugia inter fratres, & sorores, ut notat Pont. *l. cit. n. 6.* conf. Abraham suspitionem conjugij cum Sara, dicendo eam esse sororem suam, satis evitavit. *Ad 4.* Conjugium fratris cum Sorore in *Levitico* fuit punitum morte, leviore poena conjugia consanguineorum in gradu remotiore; quia major inconvenientia reperitur in illo, quàm in istis: non tamen sequitur, inconvenientiam illam etiam post se, Jure positivo secluso, trahere invaliditatem contractûs. *Ad 5.* Extat exemplum Matrimonij liberorum Adam inter se, & Abrahami cum Sara. *Ad 6.* Pudor ille, & reverentia non est tanta, quanta respectu avi, & aviz esse debet in nepotibus, & nephibus illorum, & tamen non est Jure naturali irritum Matrimonium avi cum nepte, & aviz cum nepote, ut dictum est *n. 31.* *Ad 7.* Satis prospectum illi periculo est per Constitutionem Ecclesiæ prohibentis, & irritantis hujusmodi conjugia. *Ad 8.* Patet ex Argumento nostro octavo.

49 Quæritur 12. Quousque in Linea transversa irritum conjugium sit Jure Ecclesiastico? R. Jure Canonico antiquissimo simpliciter inter consanguineos Matrimonia prohibita fuerunt, quousque gradus, ac generationis memoria retineri poterat *can. de consanguinitate 17. & can. seq. caus. 35. q. 3.* quæ prohibitio deinde fuit restricta ad gradum septimum *can. nullum 7. can. nulli 19. q. cit. & can. ad sedem 2. caus. cit. q. 5.* Denique in Concilio Lateranensi sub Innocentio III. prohibitio illa graduum adhuc magis est coarctata, & statutum, ut deinceps tam consanguinitas, quàm affinitas non dirimeret Matrimonium, nisi ad gradum quartum inclusivè, prout refertur *c. non debet 8. §. prohibitio h. tit.* ubi ratio restringendi Impedimentum istud affertur duplex.

50 Prima est, quia experientiâ comperit fuit, quòd prohibitio hæc, quæ Impedimentum istud ad septimum usque gradum extendebat, sine magno dispendio servari non potuerit, cum sæpe difficulter sciri

possit, quinam quinto, sexto, aut septimo gradu conjuncti sint, eò quod tam remotam Cognationem homines non soleant ita computare, imò etiam vix æstimare: quare sæpe numero factum est, ut ob ignorantiam Cognationis in istis gradibus contraherentur conjugia, quæ deinde cum tempore detecto impedimento, cum publico scandalo, & damno debuerunt dissolvi.

Altera ex humani corporis humoribus 51 ducitur: quia etiam quatuor sunt humores in corpore, qui constant ex quatuor Elementis: quæ ratio non quidem fundamentalis est, sed congrua tantum, minimè tamen explodenda, ut faciunt Hæretici nostri temporis; cum enim homo ex quatuor humoribus, quatuor Elementorum naturam imitantibus, constet, necesse est ob continuum qualitatum in his prædominantium inter se conflictum, sanguinem à primo stipite hauritum successivè ita alterari, ut post quartam generationem, sive in atnepote, & atnepte vix aliquid amplius supersit, quod ab Atavo acceptum est: cum igitur ratione sanguinis, à communi stipite accepti, consanguinei à conjugijs inter se ineundis arceantur, meritò statutum est, ut deinceps Impedimentum istud in Linea transversa ultra quartum gradum se non extendat. *S. Thom. 3. p. 9. 33. art. 4. Sanch. l. 7. de Matr. D. 53. n. 6. Gonzal. in c. non debet cit. n. 3. Pirhing hic n. 16. Schambog. n. 17. Wiestner n. 17. §. 18. Magnif. P. Schmier p. 3. de Matr. c. 3. n. 90.*

Quæritur 13. An rectè intra hos gradus 52 ab Ecclesia prohibitum, & irritatum sit Matrimonium? Impugnant prohibitionem istam Hæretici, inter quos *Wickleff* eam vocat humanam inventionem, & putat, dempto gradu primo Lineæ rectæ, inter consanguineos Matrimonium stare posse in quocunque alio gradu; Lutherus verò, & Bucerus solos gradus *Levit. 18.* vetitos admittunt, alios verò ab Ecclesia additos omnino despiciunt; Melancthon verò, & Kemnitius volunt etiam intra gradus ab Ecclesia prohibitos contrahi Matrimonium posse, si hoc culpâ vacet. *Fundantur 1. Quia DEUS melius novit, quæ personæ sint aptæ ad Matrimonium, & quousque se extendant Cognationis gradus, quam ullus homo, at ipse non prohibuit conjugia, nisi usque ad secundum gradum in linea æquali. ergo temere prohibentur ab hominibus in Gradibus ulterioribus.* 2. Antiqua Concilia, ut Turonense II. *can. 12.* Parisiense I. *c. 14.* Epau-nense *c. 30.* & S. Gregorius *respons. 6. ad August. Angl. Episcop. relatus can. 20. caus. 35. q. 3.* conjugia solum vetant intra secundum gradum. ergo ultra hunc malè extenditur prohibitio. 3. Romanus Pontifex non est supra Christum. at hic non venit Leges Politicas constituere, sed Verbum DEI annuntiare; ergo nec Summus Ponti-

sex debet, aut potest ejusmodi Leges ferre.

53 Sed dicendum, convenientissimè ab Ecclesia prohibitum, & irritatum fuisse Matrimonium in Gradibus ab Ecclesia interdictis. 1. Propter reverentiam, quam Cognati sibimetipsis exhibere debent, ob originem ab eodem stipite tractam, & sanguinis communionem: cui reverentiæ multum detrahit actus conjugalis. 2. Quia decet Matrimonia iniri eo pacto, ut deserviant bono publico politico, cum juxta Aristotelem 1. polit. c. 2. homo suapte naturâ sit animal politicum. atqui bonum politicum civitatis petit consanguineos, & affines non jungi Matrimonio, quod hi foedere consanguinitatis, & amicitiae jam sint aliàs satis devincti. 3. Quia sic tollitur ansa incestus, quam aliàs perpetuus in eadem domo convictus praberent.

54 Ad Argumenta contraria facilis est responsio. Ad 1. Ecclesia minime corrigit Divinum statutum, sed utitur potestate sibi à DEO concessa, quâ restringere, vel dilatare potest prohibitionem Matrimonij, prout expedire viderit pro diversitate temporum. Et Hebraeis quidem expediebat, ne plures consanguinitatis gradus DEUS prohiberet, quod rari essent illi, & valdè proni ad repudium, à quo arcerentur ducentes consanguineas: quæ ratio modò cessat, & ideo expediens fuit plures ab Ecclesia gradus prohiberi. Ad 2. Ab illis Concilijs enumerantur aliquot gradus prohiberi; quod verò etiam ceteros usque ad septimum Jure antiquo, & quartum Jure novo velint Matrimonium fidelibus esse prohibitum, satis patet, quia remittunt se ad statuta veterum, & anteriora Concilia S. Gregorius in Epist. 31. apertè proficitur, se cum solis Anglis ob recentem eorum conversionem dispensasse, ut in tertio, & quarto gradu possent contrahere Matrimonium, quod de Jure non licet. Ad 3. Matrimonium, postquam à Christo elevatum est ad dignitatem Sacramenti, est res Spiritualis, quas tractandas Christus assignavit Ecclesie: cons. cessavit esse res merè Politica: quin Ethnicis quoque visum est, hoc munus esse eorum, qui Sacra tractant, ut patet ex Cicerone l. 2. de LL.

55 Quæritur 14. An ad hos gradus se extendat etiam Impedimentum consanguinitatis, ortum ex copula illicita? Ratio dubitandi est, quod affinitas, ex ea orta, per Trid. ut infra n. 108. videbimus, ad primum, & secundum gradum restricta sit. consanguinitas autem, & affinitas quoad prohibitionem Matrimonij æquiparantur. igitur cum favorabile sit pro libertate Matrimonij respondere, & ejus Impedimenta minuere, dicendum videtur, quod nec Impedimentum Consanguinitatis, ortum ex copula illicita, se ultra gradum primum, & secundum extendat.

Sed longè probabilius est, circa consanguinitatem nihil à Trid. immutatum esse; si enim voluisset Trid. utique eadem facilitate, sicut de Affinitate, ita & de Consanguinitate id expressisset: aliunde autem notum est, correctionem Jurum sine aperto textu non esse admittendam arg. c. cum expediat 29. de elect. in 6. l. præcipimus 32. S. fin. C. de Apell. Englbic §. 1. n. 10. König ibid. n. 11

Neque verum est, quod consanguinitas, & affinitas in omnibus æquiparentur, cum major sit conjunctio ex consanguinitate, quam affinitate: & insuper ea causa, quæ restringi suadet affinitatem, ortam ex copula illicita, non persuadeat sic restringendam consanguinitatem, ex illa natam, quod frequentius ex copula illicita oriatur affinitas, quam consanguinitas.

Quæritur 15. An universim quicumque quinto gradu inter se distant, Matrimonium contrahere possint, licet unus eorum à communi stipite distet intra gradum quartum? Satis constat, posse Matrimonialiter copulari saltem, si is, qui propinquior est communi stipiti, distet ab eo secundo, tertio, aut quarto gradu. Habetur expressè c. fin. b. tit. Ratio est, quia computatio fit à remotiori, & sic inter se distant quinto gradu, in quo gradu nulla est prohibitio, Sanch. l. 7. de Matr. D. 53. n. 4. Fagnan. in c. fin. cit. n. 2.

Difficultas est, si unus ex contrahentibus solum distet primo gradu à stipite communi? In quo casu Hostiensis, Joannes de Friburgo, Henricus de Boich, & quidem alij antiquiores apud Sanch. n. 5. negant hoc casu per Jus Canonicum contrahi Matrimonium ab ita conjunctis posse. Rationem dant 1. Quia c. fin. cit. solum approbatur illud Matrimonium, in quo uxor quinto, & vir quarto gradu distat à communi stipite, igitur non approbatur, si vir distet primo. 2. Deciso c. non debet cit. pertinet magis ad lineam obliquam æqualem, quam inæqualem; nam in linea inæquali is, qui propinquior est communi stipiti, & ab eo tantum unico gradu distat, est quasi in linea ascendendum, in qua secundum dicta n. 35, Matrimonium in infinitum interdicitur. 3. Ex Bulla S. Pij V. exprimensus est gradus propinquior alterius; & ibi protestatur Summus Pontifex, se nunquam intendere dispensare, si unus illorum solum distet primo gradu à stipite. ergo ex mente illius primus gradus absolute obstat Matrimonio.

Sed dicendum, conjugium inter col laterales, quorum unus distat à communi stipite quinto gradu, alter solum primo, etiam de Jure Ecclesiastico esse validum. Ita alij cit. Sanch. n. 5. cit. Fagn. l. cit. n. 3. P. Friderich de consang. & affinit. q. 4. art. 2. n. 52. Magnif. P. Schmier p. 3. de Matr. c. 3. n. 94. Ratio est, quia c. non debet cit. sine

exceptione traditur, quòd Consanguinitatis, & Affinitatis impedimentum ultra quartum gradum non extendatur, possunt igitur validè contrahere, qui distant quinto, atqui illi, quorum unus à communi stipite distat quinto gradu, alter primo, adhuc inter se distant quinto gradu, cum iuxta *c. fin. cit.* remotior trahat ad se vicinorem. ergo &c.

61 Neque obstant Argumenta opposita. *Ad 1.* Quòd Pontifex in *c. fin. cit.* solum ponat gradum unius quartum, & alterius quintum, causa fuit, quia de eo duntaxat casu fuit interrogatus: cæterum Constitutionem illam extendendam etiam ad casum, quo propinquior à communi stipite distat tertio, secundo, & primo gradu, evincit ratio in *c. fin. cit.* data; quia videlicet non attenditur distantia vicinioris, sed remotioris. *Ad 2.* In *c. non debet cit.* non distinguitur inter lineam transversam æqualem, & inæqualem. igitur dispositio illius indistinctè est intelligenda: neque verum est, quòd distans unico gradu in linea collateralis à communi stipite sit quasi in linea ascendentium respectu collateralis remotioris, cum iste ab illo originem suam non trahat. *Ad 3.* Id verum est, quando remotior adhuc intra quartum gradum distat à stipite communi, non verò, si quinto, vel ulteriori, ut declaravit *S. Congregatio*, teste Tambur. de *Jur. tripl. l. s. tr. 2. c. 9. §. 7. n. 3.*

62 Queritur 16. Quam poenam incurrant Consanguinei, qui in gradu prohibito Matrimonium ineunt, & incestas nuptias contrahunt? *¶* Jure Canonico incurritur Excommunicationem ipso facto, nisi probabilis ignorantia, vel metus excuset. *Clem. an. b. tit.* ubi etiam aliæ poenæ, contra ejusmodi incestuosos conjuges per Leges Civiles, vel alia Jura latæ, confirmantur. Tales de Jure Civili sunt bonorum publicatio, exilium, & verberatio, si persona vilis sit *c. cum secundum 19. de Heres. in 6. Auth. incestas C. de incest. nupt.* Covar. p. 2. de Sponsal. c. 6. §. 8. Zoel. hic n. 16. Honor. n. 5. Schambog. n. 36. Quæ poenæ, maxime Canonice, locum habere videntur, etiam si nuptiæ non sint consummatæ. Barbof. in *Clem. cit. n. 20.* Zoel. n. 16. cit. Schamb. n. 38. König n. 16.

An verò poenæ Civiles extendendæ sint ad nuptias, quæ de Jure solum Civili incestuosæ sunt, prout sunt nuptiæ inter ascendentes, & descendentes, inter fratrem, & sororem, ejusque filiam, an verò etiam ad eas, quæ tales sunt de Jure Canonico, controversum est inter DD. Affirmat Covar. *l. cit.* & quidam alij DD. Negat Jul. Clar. *S. incestus n. 3.* Canis. in *c. non debet cit. n. 13. §. sunt in hac questione*, König *l. cit. arg. l. Gracchus 4. C. ad Leg. Jul. de adulter.*

Queritur 17. Qualis ignorantia excuset ab ista poena? Certum est excusare omnem ignorantiam facti, quæ probabilis est. Schambog. *hic n. 39.* Et idem dicendum de Ignorantia Juris non culpabili.

An verò etiam excuset ignorantia Juris culpabilis, dubium moveri potest: quod tamen distinctione tolli potest; nam affectata, qualem habent illi, qui scire nolum, quod scire deberent, idque ut liberius peccent juxta *Psalm. 35. v. 4.* ibi, *Noluit intelligere, ut bene ageret*, non excusat, cum equiparetur scientiæ: Contrà ignorantia etiam crassa, si affectata non sit, probabilius excusat sic contrahentes ab Excommunicatione per *Clem. cit.* lata; quia hæc exigit, ut scienter tale inearum Matrimonium, quæ scientia verum requirit dolum, & malam fidem, atqui dolo caret non solum is, qui factum nescit, sed & is, qui in Jure erravit, ut ait *l. sed & si 15. §. scire 6. ff. de hered. petit.*

Idem dicendum putant Barbof. in *65 Clem. cit. n. 7. §. seqq.* Zoel. n. 19. Schambog. n. 39. de eo, qui ab initio ignoranter Matrimonium cum tali Impedimento iniit, tametsi illius ex post facto fiat conscius, & post adeptam scientiam ab eo non recedat; quia *Clementina cit.* non punit cohabitationem incestuosam, sed eos, qui scienter talem contractum ineunt, in casu autem posito non ineunt, ergo &c. Excipit Barbof. *l. cit. n. 18.* si intentione maritali cohabitent: quam tamen Exceptionem alij negant. *Procedit* autem hoc non tantum post Trid. sed etiam ante illud, quo Jure copula subsequens Sponsalia de futuro faciebat illa transire in Matrimonium; quia id verum erat, si non subesset Impedimentum dirimens. Ita *citt.*